

Léto uteklo jako voda a již je tu měsíc září. Se zářím má každý spojen konec prázdnin a začátek školy. Do školy chodil každý z nás, někdo rád, někdo méně, ale jedno je jasné, bez školy by to nešlo. I když je třeba také říci, že v České republice i v dnešní době žije asi 40 000 lidí bez jakéhokoliv vzdělání, to znamená 40 000 lidí, kteří nikdy do školy nechodili.

Průřez historií školství v Čechách

Z počátku byla jediným zdrojem vzdělanosti církev. Obsahem tehdejšího vzdělávání byla výuka zpěvu a not, čtení, psaní a znalost latiny. Církevní školy se dělily na farní, klášterní a katedrální. Po příchodu věrozvěstů Cyrila a Metoděje se začalo šířit křesťanství slovanským jazykem.

V druhé polovině 13. století s rozvojem měst vznikají tzv. městské školy (radniční). Byly pod obecní správou a daly základ světskému školství. Rozvoj tohoto typu škol trval do 16. století. Poté vznikly školy partikulární, které nabízely „částečné“ vzdělání (latina, filosofie, teologie). Úroveň těchto škol nebyla valná díky malé vzdělanosti učitelů, chudobě a nízké kázní.

Postupně se městské školy osvobodily od vlivu církve a začaly vyučovat mateřským jazykem, což vedlo ke vzdělání u nižších vrstev obyvatelstva.

V 16. století se školy na venkově vyskytovaly jen zřídka. K obratu došlo na počátku 17. století, díky J. A. Komenskému (1592 – 1660), který patřil mezi uznávané odborníky a znalce ve školských otázkách. Po bělohorské bitvě však musel odejít do ciziny.

V druhé polovině 18. století za vlády Marie Terezie opět dochází k rozvoji školství. Od roku 1774 byla zavedena povinná školní docházka. Byly vypracovány také metody výchovy a vyučování. Na venkově a v menších městech se zakládaly elementární školy. Školy triviální o jedné až dvou třídách byly zřizovány ve městech i vesnicích pro vyučování náboženství, čtení, psaní a počítání.

Docházka dětí od 6 do 12 let byla povinná. Byla-li v místě fara, jednalo se o školu „farní“. Kde fara nebyla, byla škola „filiální“. Tyto termíny se udržely až do roku 1869, do vydání říšského školního zákona.

Školy hlavní se nacházely v každém městě, vyučovaly základům latiny, zeměpisu, dějepisu, přírodopisu, slohu, kreslení, hospodářství a základům průmyslu. Docházka do škol byla špatná díky vzdálenosti, nechuti, metodám a postupům práce některých učitelů.

Postupně docházelo ke zdokonalování vyučovacích metod. Byly zřizovány tzv. preparandy (tříměsíční kurzy pro učitele). Adept na učitelství musel zazpívat či zahrát v kostele. Mladý učitel pracoval pouze za stravu a nocleh.

Zemským zákonem z roku 1863 bylo obcím nařízeno, aby plat učitelé odváděly na začátku každého měsíce a školné za chudé aby zaplatily z obecních prostředků.

Na konci 18. století a začátkem 19. století nastal na venkově bouřlivý rozvoj. Stavby škol byly pro obce spíše trestem, břemenem a pramenem stálých vydání a potíží. Jako školy sloužily roubené chalupy připomínající spíše hospodářská stavení. Ke změně dochází na sklonku 19. století, kdy se začaly stavět budovy sloužící po různých úpravách k tomuto účelu do dnešní doby.

Roku 1869 došlo díky říšskému školskému zákonu k výraznému pokroku. Školy obecné se dělily na obyčejné školy obecné a na školy měšťanské. V obecné škole se vyučovalo náboženství, jazyk, počty, reálie, psaní, zpěv, tělocvik a nauka o formách geometrických. Dívky měly ruční práce a nauku o domácím hospodářství. Žák mohl být osm let v obecné škole nebo pět let v obecné a tři roky v měšťanské škole. Děti z těchto škol odcházely rovnou do praxe. Novela z roku 1883 vedla ke zhoršení výuky. Umožňovala výuku pouze polodenní, aby děti mohly pracovat doma. Počet žáků ve třídě se pohyboval od 80 do 100.

V roce 1922 vyšel „Malý školský zákon“, který ustanovil povinnou osmiletou školní docházku. Název měšťanská škola se změnil na název občanská škola. Malý školský zákon se udržel až do roku 1948. Za okupace nacistickým Německem docházelo k násilnému potlačování školství.

Po okupaci v roce 1945 vývoj směřoval k obnově předválečného stavu. Zákon z roku 1948 zavedl systém „jednotné školy“. Povinná školní docházka se stala devítiletou. Základní vzdělání poskytovaly tzv. školy 1. stupně a 2. stupně (národní a střední).

Národní škola byla pro žáky od 6 do 11 let a střední od 11 do 15 let. V roce 1953 byla opět snížena povinná školní docházka na osm let, v roce 1960 opět zvýšena na devět let.

Změny v 90. letech umožnily vznik škol soukromých a církevních. Zdroj: Wikipedie.cz

Léto v domově

Letos jsme poprvé prožili v novém domově léto, a tak jsme konečně mohli využít rozsáhlé venkovní prostory a terasy.

Vzájemné setkávání

Na tomto místě Vám postupně představíme osobnosti, se kterými se v domově společně setkáváme. Jako první se Vám představí náš mladý klavírista, pan Ondřej Tomášek.

Jmenuji se Ondřej Tomášek, je mi šestnáct let a jsem studentem Biskupského Gymnázia Jana Nepomuka Neumanna v Českých Budějovicích.

❖ Jak dlouho hrajete na klavír ?

Na klavír hraji prakticky odmalička. Už jako malý jsem vybrnkával na klavír melodie z pohádek ještě předtím, než jsem vůbec šel do školky. Pak jsem od čtyř let nastoupil do přípravného kurzu a od šesti let jsem chodil do základní umělecké školy ve Velešíně. Teď hraji v ZUŠ Piaristické náměstí České Budějovice pod vedením paní profesorky Benešové Votrubové. Takže celkově na klavír hraji nějakých 13 let.

❖ Jak často cvičíte ?

S tím cvičením je to čas od času. Jsou to různá období, protože je občas těžké skloubit klavír se školou. Záleží na tom, co hrajeme, jaká je to skladba a jak moc mě to baví, jestli je před soutěží, nebo se blíží koncert. Podle toho, jaké období zrovna je, jsem schopný strávit za klavírem někdy 3 hodiny denně, někdy jen hodinu a půl. Někdy každý den, někdy třeba pětkrát za týden

❖ Vaše oblíbená skladba/ skladby ?

To je pro mě asi nejtěžší otázka. Každá skladba v sobě má tolik tajů, hlavně ty z období romantismu, které mám nejraději. Tam je každá skladba opředená intimností, křehkým citem a emocemi. Je to taková osobní srdeční záležitost. Prakticky ale záleží na náladě, jsem schopný poslouchat cokoli, kohokoli, objevovat nová tajemství a zákoutí té hudby. Obecně mám ale nejraději Chopina, jeho Ballady, Sonáty, Nokturna, atd.

❖ Jaké máte jiné koníčky a zájmy.

Co se mých jiných koníčků týče, nedám dopustit na fotografování a cestování. Krom toho také miluji studium cizích jazyků, především španělštiny a francouzštiny.

❖ Jak se Vám u nás v domově líbí ?

Domov je úžasné místo se skvělou atmosférou, vždy se tam vracím rád a s nadšením. Obyvatelé domova jsou příjemní a v jejich přítomnosti se mi hraje báječně. Prostě kouzelné místo!

Neuvěřitelné narozeniny oslavila 3. 9. 2018 naše klientka, paní Emílie Tetourová. Stejně jako naše republika oslavila letos své sté narozeniny. **Ještě jednou paní Tetourové gratulujeme a přejeme hodně zdraví a spokojenosti do dalších let!**

A přesto, že to byla pro náš domov po dlouhé době „stoletá oslava“, statistiky ukazují jasně, že věk seniorů se prokazatelně prodlužuje.

Česká správa sociálního zabezpečení v červenci 2006 vyplácela důchod **464** sto a víceletým občanům, narozeným v letech 1898 až 1906, z nichž bylo 389 žen a 75 mužů. V lednu 2010 jich evidovala **918**, v lednu 2011 **913** a v lednu 2012 **1035**. V lednu 2013 evidovala **1103** seniorů, narozených v letech 1904 až 1913, z nichž bylo 920 žen a 183 mužů. Český statistický úřad předpovídá, že kolem roku 2050 by v Česku mohlo být **15 000** stoletých lidí. (Zdroj: Český statistický úřad).

Nejstarší lidé na světě

Nejdéle žijící ženou byla [Francouzka Jeanne Louise Calmentová](#), která žila 122 let a 164 dní.

Prokazatelně nejdéle žijícím mužem byl Japonec [Jiroemon Kimura](#), který se narodil v roce 1897 a zemřel v roce 2013, žil 116 let a 54 dní.^[4]

Zprávy z různých částí světa o lidech starých i přes 125 let nejsou ověřené. Prokázání dlouhověkosti musí být potvrzená ze dvou zdrojů, nestačí jen zápis. (zdroj: Wikipedie – nejstarší člověk)